Politica internă în 1938

In istoria politică a României moderne, anul 1938 va fi socotit nu numai drept începutul unei ere noui, dar şi ca un an în care prefacerile şi reformele au fost atât de radicale, în cât se poate spune că s'a schimbat complet însăşi vechea structură a statului.

Nu e nevoe să amintim cari au fost slăbiciunile partidelor politice, nici să le mai facem învinuiri retrospective.

Reprezentanţii fostelor partide vorbeau mereu în numele ţării, dar interesele ei reale nu au fost preocuparea lor de căpetenie şi de aceia cronicarul obiectiv al vremii va stabili partea de răspundere a fiecăruia, în desfăşurarea evenimentelor.

Inceputul anului 1938 a fost plină de nădejdi, de surprize şi decepţii, prima guvernare naţionalistă din România — guvernul Octavian Goga-A. C. Cuza — fiind socotită de factorul constituţional ca nefiind în stare să domine situaţia.

La 11 Februarie s'a constituit un guvern sub preşedenţia I. P. S. Patriarhul dr. Miron Cristea, guvern care a

D. ARMAND CALINESCU
ministru de interne

anunţat din prima zi că are la baza programului său: înfăptuirea reformelor constituţionale, promovarea ideii naţionale, reexaminarea încetăţenirilor de după răsboi, despoliticianizarea radicală a aşezămintelor de interes obştesc, etc.

In proclamaţia către popor, M. S. Regele anunţă că noul guvern va alcătui schimbările constituţionale care să corespundă nevoilor noi ale ţării.

La 28 Februarie s'a desfăşurat, în sala Tronului din palatul regal, solemnitatea promulgării Constituţiei noui, ale cărei prevederi sunt în deobşte cunoscute.

Au urmat apoi: suspendarea activităţii tuturor partidelor politice, suspendarea inamovibilităţii funcţionarilor, înfiinţarea consiliului de Coroană, reforma administrativă, financiară şi universitară, modificarea codului

D. GH. IONESCU SISEŞTI
ministrul agriculturii

penal, a codului comercial, etc., într'un cuvânt o prefacere radicală a aşezământului legislativ, întocmit în trecut de fostele partide politice.

Impărţirea administrativă a ţării pe regiuni, instalarea celor zece rezidenţi regali, acordarea unei atenţii deosebite chestiunilor de interes local, deseori neglijate de autoritatea centrală şi în general schimbarea totală a criteriilor pe baza cărora se rezolvau pe vremea partidelor toate problemele, a fost partea a doua a activităţii ministeriale.

*

Vizitele pe care M. S. Regele le-a făcut în Anglia, Belgia, Franţa şi Germania, au avut un ecou extraordinar în întreaga presă mondială, care s'a ocupat pe larg atât de călduroasa primire ce s'a făcut Celui mai înalt Ambasador al Ţării, cât şi de orânduirile noui în cârmuirea României moderne.

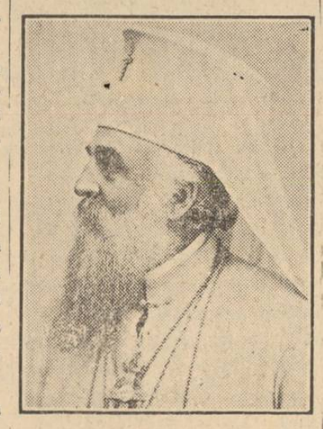

I. P. S. PATRIARH
preşedintele consiliului de miniştri

S'a scos în evidenţă faptul că prin muncă, ordine, disciplină şi solidaritate naţională, România poate desăvârşi realizările şi înfăptuirile în toate domeniile, spre a consolida situaţia poporului român în mijlocul celorlalte naţiuni, cu care doreşte să trăiască în desăvârşită înţelegere.

*

Pentru menţinerea ordinei interne guvernul a urmărit deaproape activitatea extremiştilor de dreapta şi de stânga, sancţionând pe cei găsiţi vinovaţi cum au fost cunoscutele cazuri ale celor din fosta Gardă de fier.

*

La 16 Decembrie, s'a hotărît înfiinţarea unei organizaţiuni politice unice. „Frontul Renaşterii naţionale" care şi-a precizat dela început obiectivul: prin solidarizarea tuturor energiilor producătoare ale naţiei, să deschidă larg porţile vieţii publice tuturor valorilor tinere româneşti, încadrând într'o viguroasă şi justă ierarhie, dreptul fiecăruia de a alege pe componenţii tuturor organelor reprezentative.

D. M. CANCICOV
ministru de finanţe

Ca o zugrăvire perfectă a situaţiei şi a muncii pe care fiecare trebue s'o depună pentru folosul obştesc, M. S. Regele s'a rostit astfel cu prilejul depunerii jurământului noilor elevi ai şcoalelor militare:

„Infăptuirile trecutului nu ne pot ajuta, dacă nu asigurăm propăşirea viitorului. Patria noastră a fost creiată de cei ce au adormit; azi, se ridică o Românie renăscută, pe care toţi sunt datori s'o întărească printr'un desăvârşit şi desinteresat patriotism. Azi, Ţara are nevoe mai mult decât oricând, ca toţi fiii ei, uniţi într'un singur mănunchi, să aibă o singură credinţă şi o singură voinţă. Nu mai este timpul şoveliei şi al aşteptării.

D. GR. GAFENCU
ministru de externe

Românii de astăzi nu se pot mulţumi cu realizările istoriei, ei trebue să priceapă, dela mic la mare, că acum a sosit clipa supremă a muncii spornice de consolidare, a uniunei desăvârşite în gânduri şi simţiri.

Numai o Românie unită va putea năzui la o desăvârşită consolidare şi glorie.

Numai o Românie unită va fi în stare să fie atât de puternică, încât nici un duşman, — fie dinăuntru, fie din afară, să nu îndrăznească să se atingă de ea.

Pe lângă tinerii ostaşi de carieră, a căror intrare în marea familie militară o sărbătorim astăzi, trebue ca naţiunea să priceapă că orişice Român este astăzi, mai mult ca oricând, ostaş al României, un ostaş al redeşteptării româneşti".

Aceasta este de fapt linia mare pe care o naţiune trebue să meargă pe calea propăşirii: desăvârşita unire şi solidaritate a fiilor ei.

Numai prin unire se poate dobândi acea mobilizare a sufletelor pentru apărarea patrimoniului de drepturi pe cari ni le-au încredinţat cu mari jertfe înaintaşii noştri, cum atât de clar şi de luminos a spus M. S. Regele.

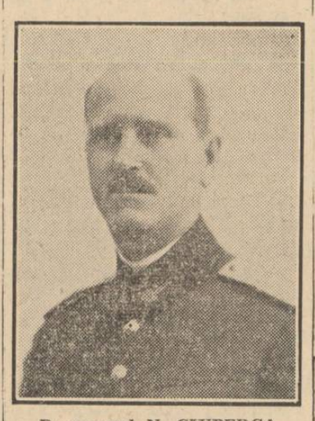

D. general N. CIUPERCA
ministrul apărării naţionale

Nu este la noi astăzi o comodă atitudine de circumstanţă. Scrisul nostru în coloanele acestui ziar este dovada vie că de ani de zile, cu modestie, dar cu tenacitate, militäm pentru idealul solidarităţii naţionale.

Am scris fără, cu sinceritatea ce se bazează pe o neclintită convingere, că tocmai în clipele când o naţiune în refacere ar fi avut mai multă nevoe de o desăvârşită unitate sufletească, demagogia crease o stare haotică de frământare şi disensiune în massele populare nepregătite şi dezorientate.

Pe lângă unitatea realizată prin organizaţia Renaşterii naţionale, mai e de înfăptuit încă un deziderat vechi al celor ce au luptat pentru o prefacere a moravurilor: încetarea confuziei

D. D. CONSTANTINESCU
ministrul economiei naţionale

ce se făcea între calitatea de „conducător al naţiunei" şi aceia de om de afaceri în serviciul societăţilor cu capital strein.

Grija cârmuirii noui e ca nu cumva cei năraviţi să nu reînvie sub alte forme vechiul sistem.

Stabilirea unei demarcaţiuni precise, a unei incompatibilităţi categorice, constituesc necesităţi absolute pentru orânduirea nouă, spre care se îndreaptă cu paşi siguri România de mâine, România naţionalistă, România claselor producătoare, România românilor!

IONESCU-VION

MANICURA DURABILA

Cutex produce un lac de unghii nou, uşor care îndeplineşte toate cerinţele unei perfecte manecure: aplicare uşoară, luciu mai viu şi durată lungă. Intrebuinţaţi deci Cutex în noile nuanţe ale sezonului: Mauresque... Corail... Capucine... Cardinal... Rubis... O nuanţă care armonizează cu oricare din culorile modei.

CUTEX
Lac pentru unghii produs american

Este nesănătos să vă stoarceţi coşurile. Coşurile stoarse provoacă adeseori o infecţie. Căutaţi să înlăturaţi cauza coşurilor.

Este nesănătos să consumaţi prea multă sare. Sarea are înrăurire asupra rinichilor şi a altor organe. Evitaţi, aşadar, mâncărurile prea sărate.

Este nesănătos să vă spălaţi obrazul cu un săpun care conţine sodă. Soda atacă epiderma şi pielea devine aspră. Pentru obraz, întrebuinţaţi numai un săpun neiritant, care înmoaie epiderma şi o face fină şi fragedă.

Nu întrebuinţaţi purgative puternice

Astfel de purgative produc crampe, vărsături şi diaree. Deaceea, nu întrebuinţaţi decât un purgativ cu un dozaj uşor dar sigur, care nu are urmări neplăcute asupra organismului. Un astfel de purgativ este Artin. El produce scaun suficient şi intestinele se golesc complect. Una din calităţile esenţiale ale drageurilor Artin constă în faptul că nu obicinuiesc organismul nici după o întrebuinţare mai îndelungată.

ARTIN Purgativul cu efect uşor

Un produs al fabricei Dr. WANDER S. A.

LA RĂCEALĂ, GRIPĂ ŞI NEVRALGII
JAWOL

AMINTIRI

O DIVIZIE DE CAZACI

de M. MORA

Pe la mijlocul lui Iunie 1917, divizia 13 ocupa sectorul Nămoloasa-Blehani, pe dreapta Siretului

Primul eşalon — operaţiile, informaţiile, o parte din intendenţă şi serviciul sanitar, serviciul de geniu, — se aflau în Blehani. Eşalonul II — celelalte servecii, Curtea Marţială, poşta, tezaurul — la câţiva kilometri în urmă, la Tudor Vladimirescu. Postul de comandă era la apus de Blehani, în mijlocul unor bălării uscate de secetă, în câmp deschis, sub continua plutire a aeroplanelor inamice.

Incepuse luptele. Trupele noastre ţineau piept şi zădărniceau atacurile inamice. Intr'o noapte, duşmanii făcuse o incursiune în tranşeele regimentului 47 infanterie şi luase câteva mitraliere. Peste două zile, sublocotenentul Popa se oferă să ne răzbune, se năpusteşte în tranşeele inamice şi ia pradă cu dobândă de cămătar. „Mihai Viteazul" şi „Legiunea de onoare" i-au răsplătit bravura. Zilnic canonadele zguduiau văzduhul, brăzdat de aeroplanele noastre şi de cele inamice, căutându-se, spionându-se. Deoparte şi de alta, baloanele captive repetau tirul. De două ori pe rând aviatorii germani s'au repezit ca ulii asupra baloanelor româneşti, — în formă de cap de elefant — şi cu mitralierele le-au incendiat. Odată, locotenentul Bădărău s'a lăsat cu parașuta; lângă el a căzut balonul în flăcări în nori de fum. A doua oară, parasuta nu s'a deschis, şi observatorul din naceld a murit. L-am petrecut la groapă, unde au slujit şi preoţii ruşi şi a ţinut discurs şi un ofiţer francez.

Frontul nostru era atât de bine întărit, moralul trupelor era ăât de sus, dorinţa generală de a răzbi pe inamic era atât de vie, încât asaltul se aştepta cu cea mai mare nerăbdare.

Ofensiva lui Brusilov se deslănţuise fulgerător, cu zeci de mii de prizonieri. Din nefericire, viermele anarhiei rodea Rusia. Avântul dispăruse acolo. Şi în ziua când trebuia să pornim pe toată linia, am simţit plumbul aruncat pe aripele noastre, prin dezertarea din luptă a colosului pe care ne bizuiam..

Satul Tudor Vladimirescu e mare, frumos, cu drumuri largi şi plantate. Ruşii îl ocupă mai tot. Eşalonului II al diviziei noastre i s'a rezervat numai o parte din el. Ce deosebire! De dimineaţă până seara, şi de cele mai multe ori până noaptea târziu, serviciile şi oamenii noştri lucrează, aleargă, pe căldură mare, pe praf şi într'o muscărie cum n'am pomenit. Ruşii mănâncă toată ziua orez, carne, borş, numără bucăţile de zahăr — cât pietroaiele — pe cari şi le împart din saci aduşi în căruţe cu patru roate enorme, beau ceai din bucătăriile de campanie, vecinic pline cu apă clocotită şi dorm întinşi peste tot locul. Numai spitalele lor de campanie funcţionează mai bine. „Sistriţele" ruse, cu văl alb pe cap, cu tunica de piele când plouă, cu ciocoare delicate în patofi negri, plac deopotrivă prin devotamentul lor pentru răniţi şi bolnavi, şi prin obrazul alb, subţire, niciodată sulemenit, totdeauna fraged ca ţinut în rouă. Când trec prin faţa popotei noastre, zâmbesc prietenos şi de câteva ori ni-au oferit pachete de ciocolată, atât de rare.

In sat, cantonează şi trenurile de luptă ale regimentelor cu muzicile lor. Ca să recreiăm pe locuitorii rămaşi — cea mai mare parte s'a refugiat la Movila Potârnichii, din cauza bombardamentului ce a ruinat multe case — s'a dispus să cânte muzica regimentului 50/64 infanterie în fiecare seară, în centrul satului, unde, în faţa bisericei, există un mare loc liber. Hora joarte însufleţită. Incet, încet, apar şi Ruşii, căscând, cu cismele nefăcute, cu cărlionţii până la ochii umflaţi, cu şapca pe ceafă. Privesc jocul, admiră veselia soldaţilor români, dar, stăpâniţi de ideea păcii şi a înapoierii în patrie, n'au chef. Din când în când, unul mai zglobiu cere să se cânte căzăceasca şi joacă pe vine, pe când camarazii, desmorţiţi încetul cu încetul, îl imboldesc, bătând din palme şi chiuind. Zilele lungi ale lui Iunie expiră în mijlocul zgomotului şi odată cu noaptea se întinde liniştea, pe care o întrerupe tunetul artileriei, risipit în văzduhul cutreerat de proectoare şi rachete.

Intr'o zi, în amurg, rămânem uimiţi în faţa unui mare cort dreptunghiular, de felul celor dela bâlciuri, eşit ca din pământ pe locul liber de lângă biserică. Imprejur, un furnicar de lume rusească. Figuri noui. Uniforme curate, pantaloni cu bandă roşie. Nechezaturi răsună din apropiere.

Pe când ne pregătiam să luăm informaţii, un tânăr ofiţer ne salută şi ne spune:

— Domnul general vă roagă să-i faceţi plăcerea să-l vizitaţi. Vrea să ia contact cu ofiţerii români.

Sosise o divizie de cazaci.

In cort, o masă lungă dela un cap la altul.

In frunte, comandantul. Il chema Biskovski. Să tot fi avut patruzeci de ani. Inalt, bine făcut, tuns numărul zero, ochi expresivi, figură de ofiţer prusian.

La dreapta şi la stânga, comandanţii brigăzilor, un general bătrân, cu barbă albă, şi unul mai tânăr, fără nici un relief. Lângă ei, şeful de stat-major, un colonel încruntat, cu mustăţile repezite în sus, semănând cu Kaizerul. Alături, preotul diviziei şi pe urmă ofiţerii, după grade.

Generalul Biskovski ne poftește lângă el, întrerupe masa, — care, după dispoziţia generală şi după cadavrele numeroase, se vedea că durează de mult, — şi rosteşte un toast într'o franţuzească corectă.

— Venim din Rusia ca să cooperăm cu măreaţa armată română. Avem însărcinarea să punem pe goană armata germană, după ce veţi sparge frontul. Vă asigurăm că vom sti să ne facem datoria.

După alte cuvinte măgulitoare pentru ţara şi armata română, generalul ascultă cu atenţie multumirea unuia dintre noi — şi cheful continuă.

El fuma trabucuri şi, rezemat de scaun, savură pe baritonul nostru Fotache, care-i cânta când din „Ernani", când „Colea'n grădiniţă"... Poate că i-a repetat la ureche de zece ori această romanţă.

— E frumos! Trebue să se danseze foarte bine după ea!... exclamă Biskovski, făcând din braţe semne lascive.

Şi-i trecea lui Fotache câte o bancnotă, fără să uite pe şeful muzicei noastre, care acompania pe bariton.

Ceilalţi ofiţeri îşi vedeau de treabă. Din ceainice se turna mereu vin tămâios, în pahare de aproape un litru. Pe sub masă treceau din mână în mână carafe cu rom. Ni-a trebuit multă diplomaţie ca să rezistăm rugăciunilor — mai târziu cu oarecare ton de somaţie — de a bea cât ni se oferea. Insă, câţiva ofiţeri cu apucături mai alese deschid vorba despre bolşevism.

— Ia uitaţi-vă împrejur. Altădată n'ar fi îndrăsnit un soldat să se apropie de general. Şi acum, uite-i. Au invadat în cort. Se tolănesc pe jos şi fac haz. Iau din vinul nostru. Au venit până în spatele comandantului. Zi-le ceva, că-ţi aprinzi pae în cap. Şi nu e vorba de ai noştri: cavaleria încă îşi face datoria. Infanteria e nenorocirea. Sărmana Rusie!...

Suspinele lor dispăreau în ceainicele cu tămâios sau în carafele cu rom.

Am vrut să plecăm.

Li s'a părut o părăsire de post.

Eram ameninţaţi să rămânem prizonierii cazacilor, — dacă nu s'ar fi adus şefului de stat-major o telegramă.

De ce s'a încruntat şi mai rău? Ii scapără ochii. Tuşeşte nervos şi, cu mâinile tremurând de ciudă, trece telegrama generalului Biskovski.

Comandantul o citeşte, o recitește, îşi muşcă buzele, lasă capul pe spate privind în haos, aruncă rotogoale de fum din trabuc, îi scutură cu dispreţ scrumul de care îl păzise până atunci ca pe o statuetă de faianţă, şi se ridică brusc cu paharul în mână. Ne priveşte, şi cu glas emoţionat vorbeşte:

— Vă spuneam adineauri că am venit din Rusia ca să vă ajutăm. Dumnezeu n'a vrut aşa. Dezordinea dela noi a luat proporţii. Unele unităţi au părăsit frontul şi duşmanul profită. Trebue să plecăm chiar acum, ca să oprim năvala din Bucovina. Altfel, ni se taie retragerea.

Şi cu ochii umezi:

— Rusia e bolnavă.. Să sperăm că se va tămădui...

Ne-am despărţit fără alte cuvinte, eşind încet, tăcuţi, ca dela mort...

A doua zi dimineaţa, marele cadrilater din faţa bisericei era gol. Nici o urmă de cort, oameni, cai. Unde fusese divizia de cazaci? S'ar fi zis că visasem. Nimic, nimic nu mai vorbea de avântul şi cheful din ajun...

Agricultorii îşi măresc producţia citind

Biblioteca agricolă a ziarului Universul

Apare sub îngrijirea d-lui prof. E. GRINŢESCU

Sunt 86 broşuri din toate domeniile agricole

NORDDEUTSCHER LLOYD IN TOATA LUMEA NORDDEUTSCHER LLOYD

EXPOZITIA MONDIALA DIN NEW YORK 1939 VA INVITA...

Asiguraţi-va din timp locuri pe vapoarele exprese ale Societăţii

Norddeutscher Lloyd Bremen

„BREMEN"-„EUROPA"-„COLUMBUS"

PLECARILE CU PREŢURI REDUSE FIIND LIMITATE

NORD LLOYD

INFORMAŢIUNI:

BUCUREŞTI: CALEA VICTORIEI 114, Tel. 3.29.68
TIMIŞOARA: STR. I. C. BRĂTIANU 39, Telef. 2825
SIBIU: STR. REG. MARIA 26, Telefon 180

NORDDEUTSCHER LLOYD IN TOATA LUMEA NORDDEUTSCHER LLOYD

FABRICA ROMÂNA DE CLOPOTE

POLICANDRE ŞI SFEŞNICE BISERICEŞTI

NICOLAE IONESCU & FIU

CEA MAI VECHE FIRMA ROMANEASCA

Furnizorul Curţii Regale şi al Sf. Patriarhii

Bucureşti Splaiul Unirii 73 — Telefon 3.94.56

Sucursale: Craiova, Chişinău, R. Vâlcea, Bălţi.

Numai vizitând cea mai mare expoziţie din ţară, de clopote, policandre şi sfeşnice veţi putea obţine o calitate superioară şi la un preţ rezonabil 56

Vite altoite

viguroase, puternice, speciale pentru lipsuri şi plantaţii noi, autorizate de Minister, pomi fructiferi — certificate de sănătate eliberate de serviciul protecţia plantelor, pentru pepiniera de vite No. 106 şi pentru pepiniera de pomi No. 105 din 18 August 1938. Adresaţi: Theodor Theodorescu Pepinierist Focşani. 336

IMPOTENŢA

se combate cu tabletele

RETON

Insomnia şi tratamentul ei

Insomnia, provocată de o uzură a **sistemului nervos**, preface viaţa în chin, ruinând'o încetul cu încetul.

După o cură cu **„HOMULIN"**, minunatul reconstituant şi reconfortant al nervilor, sistemul nervos se tonifică şi somnul binefăcător reapare.

Omul se simte ca renăscut.

„HOMULIN" se găseşte la farmacii şi droghérii.

Pentru provincie expediază contra ramburs de lei 140, farmacia „La Leul de Aur", str. Carol No. 21, Bucureşti. 1800

Cărţi literare şi ştiinţifice apărute în editura „Universul"

Comoara Impăratului Radovan, de Iovan Ducici	Lei 150.—
Calendarul ziarului Universul 1939	„ 60.—
De dincolo de râu, de Victor Papilian	„ 40.—
Jocurile naţionale româneşti, de Niculescu-Varone	„ 80.—
Scrisoarea de dragoste, de Mihail Drumeş	„ 65.—
Viu din Spania, de Ion Dragomir	„ 80.—
Evanghelia dela Ioan în versuri, de Marin I. Predescu	„ 40.—
Suflet de japonez, de Gh. Băgulescu	„ 100.—
Frunzişul toamnei mele, de Virgil Carianopol	„ 40.—
Din vremea lui Căpitan Costacke, de Antemireanu	„ 96.—
Dicţionarul istoric, geografic şi arheologic al României de O. Lecca	„ 120.—
Niţă Pitpalac la Londra, de Costache Glumici	„ 40.—
Strigături alese dela horă, de Niculescu-Varone	„ 24.—
Sfaturile medicului, de dr. N. Vătămanu	„ 60.—
Domnţia Ghica şi Contele D'Antraignes, de C. Gane	„ 70.—
China şi poporul chinez, de Mihail Negru	„ 80.—
Copilul fără defecte, de dr. Robin	„ 100.—
1501 feluri de mâncare, pe hârtie velină	„ 150.—
Biografiile oamenilor ilustri, de Leontescu	„ 90.—
Aceiaş luptă, de Octavian Goga	„ 180.—
Bucureştii de altădată, de Bacalbaşa I-IV	„ 200.—
Bucureştii din trecut, de col. Popescu-Lumin	„ 180.—
Dreptul în general, de Rosetti-Bălănescu	„ 120.—
Huliganism, de Brătescu-Voineşti	„ 50.—
Scrisoarea din Cogealac, de I. Boteni	„ 40.—
Sease femei, de S. Maugham	„ 80.—
Trecute vieţi de Doamne şi Domniţe, de C. Gane, pe hârtie velină	„ 200.—

Se găsesc la librăria „Universul" şi la principalele librării.

Se pot expedia cu poşta contra ramburs